

18 października Europejskim Dniem Walki z Handlem Ludźmi

18 października przypada Europejski Dzień Walki z Handlem Ludźmi. W tym roku będą to XIV obchody. Tego dnia organy ścigania, Policja, Straż Graniczna ale także instytucje państwowe, organizacje rządowe jak i pozarządowe starają się uświadomić społeczeństwu, czym jest handel ludźmi i jak się ustrzec, aby nie zostać ofiarą tego przestępstwa.

Handel ludźmi jest przestępstwem globalnym. Polega na wykorzystaniu człowieka, które w bezwzględności stosowania godzi w godność i wolność człowieka, naruszając przez to jego podstawowe prawa.

Za handel ludźmi uznawane są czynności sprawcze wskazane w art. 115 § 22 Kodeksu karnego, t.j.

- werbowanie (nakłanianie, zjednywanie, zaciąganie),
- transport (przemieszczanie, przewożenie z zastosowaniem środków komunikacji),
- dostarczanie (umieszczanie w innym miejscu),
- przekazywanie (powierzenie, dawanie w celu dysponowania),
- przechowywanie (zatrzymywanie w jednym miejscu, przetrzymywanie w ukryciu)
- przyjmowanie osoby (zatrzymywanie przekazanej osoby).

Istotnym jest przy tym, że w celu wypełnienia znamion przestępstwa handlu ludźmi, wymienione wyżej czynności dotyczące zachowania sprawcy lub sprawców powinny zostać zrealizowane przy wystąpieniu co najmniej jednej metody lub środka, czyli:

- przemocy lub groźby bezprawnej,
- uprowadzenia,
- podstęp,
- wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego - pojmowania przedsiębranego działania,
- nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
- udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą.

Niezbędnym elementem w przypadku zakwalifikowania czynu jako wypełniającego znamiona przestępstwa handlu ludźmi jest również podjęcie określonego działania przez sprawcę w celu wykorzystania innej osoby, nawet za jej zgodą.

Szacuje się iż na świecie może być nawet 40 milionów ofiar tego przestępstwa.

Do najbardziej znanych współcześnie form wykorzystania ofiar zaliczamy:

- wykorzystanie w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, potocznie zwane pracą przymusową,
- wykorzystanie w prostytucji, zwane potocznie seks biznesem,
- wykorzystanie w żebractwie,
- wykorzystanie do wyludzania kredytów i świadczeń socjalnych,
- wykorzystanie w celu pozyskania komórek tkanek lub narządów ludzkich, zwane potocznie handlem organami,
- zmuszanie do zawierania fikcyjnych małżeństw,
- wykorzystanie w niewolnictwie, najczęściej domowym, lub innych formach poniżających godność człowieka,
- wykorzystanie polegające na zmuszaniu do popełniania przestępstw, zwane eksploatacją kryminalną.

Najbardziej rozwijającą się obecnie formą wykorzystania osób w ramach przestępstwa handlu ludźmi jest praca przymusowa, związana bardzo często z wakacyjnymi zagranicznymi wyjazdami w celu poszukiwania lub podjęcia pracy.

W literaturze przyjmuje się trychotomiczny podział świata pod względem występowania zjawiska handlu ludźmi.

Wyróżniamy kraje pochodzenia, kraje tranzytowe oraz kraje docelowego wykorzystania. Z reguły krajami pochodzenia są biedniejsze regiony świata dotknięte konfliktami zbrojnymi lub kryzysami ekonomicznymi.

Obywatele tych państw są werbowani najczęściej fałszywą ofertą pracy i przewożeni do bogatszych części świata.

Polska jest krajem pochodzenia, krajem tranzytowym oraz krajem docelowym wykorzystawania ofiar handlu ludźmi.

Zjawisko handlu ludźmi w Polsce obserwuje się od lat dziewięćdziesiątych. Specyfika działania służb zmienia się tak, jak zmieniają się metody postępowania sprawców. Należy wskazać, że bardzo dynamiczny rozwój nowych technologii sprawił, że to internet coraz częściej staje się miejscem, gdzie werbuje się osoby do wyjazdu za granicę. Znaczący wpływ na wzrost przestępstwa handlu ludźmi w ogólności jak i nowych form wykorzystania mają bez wątpienia aktualne ruchy migracyjne, w ich legalnej oraz nielegalnej postaci, jak również szybkość i łatwość podróżowania oraz możliwość kontaktu poprzez sieć internetową. Dlatego będzie on się niestety w dalszym ciągu

rozwijał.

O problemie, jakim jest handel ludźmi, należy pamiętać każdego dnia, nie tylko 18 października. Warto więc wiedzieć jak ustrzec się przed takimi zjawiskami i gdzie udać się po pomoc.

Gdzie zatem szukać pomocy?

Profesjonalne wsparcie dla ofiar oferuje między innymi:

Fundacja przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu „La Strada”

00-956 Warszawa 10

tel./fax (+ 48 22) 622 19 85

tel. zaufania: (+ 48 22) 628 99 99

www.strada.org.pl

e-mail: strada@strada.org.pl

Osoby, które czują się wykorzystane i mogły paść ofiarą handlarzy ludźmi mogą także zgłosić się do jednostek organizacyjnych Policji, Straży Granicznej lub Prokuratury, lub Pomorskiego Wojewódzkiego Zespołu Do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi działającego przy Wydziale Polityki Społecznej PUW w Gdańsku, gdzie otrzymają niezbędne wsparcie.